

Vestfold
FYLKESKOMMUNE

Gangfelt

Er det løsningen for enhver pris?

Glenn Lauritsen

- **Typisk henvendelse:**
- *Her er det farlig å krysse!... Det koster ikke mye å etablere et gangfelt, er jo bare å male opp striper...*
- *Kommer ikke over veien!... Hvorfor kan dere ikke bare etablere gangfelt?*

Det er ikke kostnadene, men uvissheten rundt hva en etablering av et gangfelt vil føre til. Det er vår oppgave å ivareta sikkerhet og fremkommelighet.

Vi må gjøre en reell behovsvurdering.

Hva er et gangfelt?

- Oppmerket kryssingssted i kryss eller på strekning
 - Angir del av vei bestemt for fotgjengere ved kryssing av kjørebane eller sykkelveg
- Regulerer vikeplikt for kjørende (trafikkreglene § 9)
 - Kjørende har vikeplikt for gående i, eller på vei ut i gangfelt
 - Det er oppmerkingen som er regulerende. Sentrumsområder har ofte gangfelt uten skilt.

Gangfelt – et viktig fremkommelighetstiltak

- Gangfelt forbedrer fremkommelighet, tilgjengelighet og trygghetsfølelse
- Ulike behov og brukere tilfredsstilles
 - Barn
 - Eldre
 - funksjonsnedsettelse
- Kan medvirke til at flere går, sykler og busser
 - Positiv helseeffekt
 - Positiv miljøeffekt
 - I tråd med nasjonale føringer
 - m. m

Hvorfor er vi da så restriktive med tanke på etablering av gangfelt?

Er gangfelt et trafiksikkerhetstiltak?

- Risiko for å bli drept eller skadet er 3 ganger høyere for fotgjengere enn for bilister
- De fleste fotgjengerulykker skjer i forbindelse med kryssing av vei
- I perioden 2019-2022 var det 15 drepte og hardt skadde i Vestfold (og Telemark)
- UAG 2005-2014: 261 dødsulykker med fotgjengere. 54 drept i gangfelt (21%)
- Region sør 2005-2012 (årsrapport analyse av dødsulykker, UAG)
 - 37 drepte fotgjengere (4-5 pr. år), halvparten ved kryssing av vei
 - 22 % drept i gangfelt
 - 14 % drept rett ved gangfelt
 - Totalt 36 % drept i forbindelse med gangfelt
 - Andel fotgjengerulykker fordelt på veitype Kv: 22%, fv: 51%, rv: 19%
 - Nedgang i alvorlige ulykker i byer/tettsteder siden 2003 (TS-tiltak)
 - Fortsatt store utfordringer utenfor tettbygd strøk (2013)

Hva ser vi på når vi tar vurderingen?

- Sikkerhet må veie tyngst i vurderingen
- Fartsgrense og fartsnivå (85 % fraktilen)
 - Klar sammenheng mellom fart og antall ulykker
 - Alvorlighetsgrad/kroppens tåleevne
 - Fartsdempende tiltak
- Antall kryssende i makstimen
 - Avgjørende for etablering av gangfelt
 - Forventninger hos bilistene
 - Hensyn til grupper med spesielle behov (eldre, skolebarn, funksjonsevne)
- Trafikkmengde – ÅDT
 - Store trafikkmengde gir fremkommelighetsproblemer
 - Forventninger hos fotgjengerne
 - Ta hensyn til stor andel tunge kjøretøy
- Risikovurdering er et godt hjelpemiddel
 - Sannsynlighet for at en ulykke skal inntreffe
 - Forventet skadegrad/konsekvens ved ulykke

Tabell 2.1 Anbefalinger for nye og eksisterende gangfelt

Skiltet fartsgrense	ÅDT	< 2000		2000 - 8000		> 8000	
		< 40	> 40	< 20	> 20	< 10	> 10
	Akseptabelt fartsnivå						
 30	35 km/t						
 40	40 km/t						
 50	45 km/t						
 60	45 km/t						

 Ikke anbefalt gangfelt. Fremkommeligheten til gående med spesielle behov (barn, eldre og personer med nedsatt funksjonsevne) må imidlertid vurderes spesielt. Gangfelt kan eventuelt anlegges dersom det er et akseptabelt fartsnivå på stedet. Alternativt kan man vurdere tilrettelagt kryssing (se kapittel 6), eller finne alternative kryssingssteder.

 Gangfelt anbefales som en del av gangnett, og som et fremkommelighetstiltak for gående på svært trafikkerte veier. For veier der akseptabelt fartsnivå overstiges, er det anbefalt å bruke fartsdempende tiltak.

 Nye gangfelt anlegges ikke ved fartsgrense 60 km/t eller høyere. Dersom akseptabelt fartsnivå på 45 km/t ikke overstiges kan gangfelt anlegges (f.eks. ved rundkjøringer eller signalregulerte kryss). For veier med høyt fartsnivå og hvor forholdene ligger til rette, anbefales planskilte løsninger (se håndbok N100).

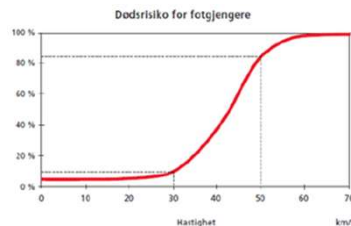
Når er gangfelt best...

Risikoreduserende tiltak

- Fartsgrense og fartsnivå
 - Viktig at fartsnivå er akseptabelt
 - Fartsdempende tiltak dersom ønsket fartsnivå ikke er tilfredsstilt
 - Fartshumper
 - Opphøyd gangfelt
 - Innsnevring
 - Sideforskyvning
 - Politi!
 - Skilting, oppmerking, fartsmålingstavler, kampanjer m.m

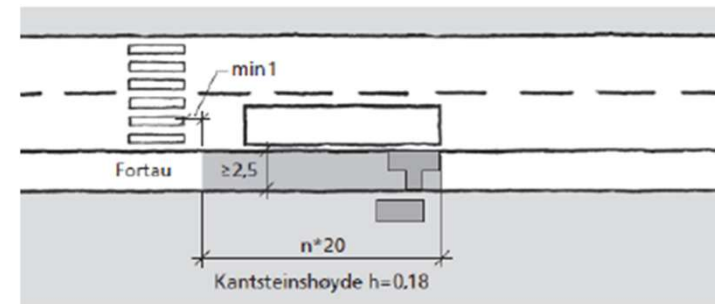
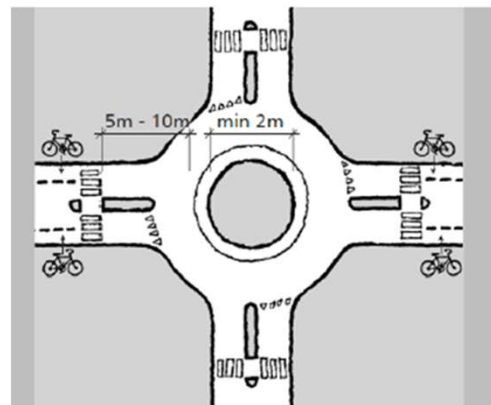
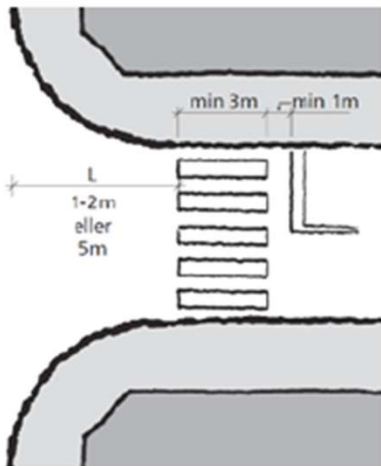

Fartsgrense	Antall ulykker	Fart over fartsgrensen
30	11	0
40	11	1
50	63	12
60	5	0
tom	3	

Risikoreduserende tiltak

- Plassering av gangfelt
 - Viktig at gangfelt legges der det er naturlig å krysse
 - Unngå villkryssing
 - Fotgjengere er som vann, og tar letteste vei..

Risikoreduserende tiltak

- Belysning
 - Risiko er mye høyere i mørke
 - Intensivbelysning
 - Forsterket belysning
- Skilting
 - Øker oppmerksomheten
 - fartsdempende
- Sikt
 - Viktig at trafikantene ser hverandre
 - Stoppsikt for gangfelt $1,2 \times$ stoppsikt
 - Sikt minst 2m til hver side av GF
 - Snø og vegetasjon fjernes
- Trafikkøy
 - Oppmerksomhet kun nødvendig mot en kjøreretning
 - Viktig ved flerfeltsvei

Fagerhult

Skilt 516 V

Skilt 516 H

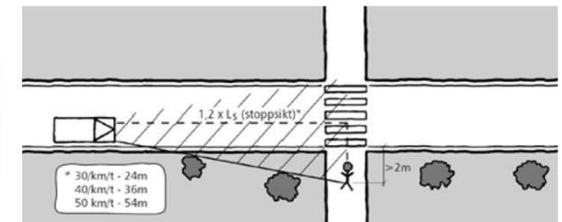

Skilt 140

Skilt 109

Stopsikt:			
30 km/t	40 km/t	50 km/t	60 km/t
20 m	30 m	45 m	70 m

Fartsnivået forutsettes å være lik fartsgrensen eller lavere.

Tilrettelagt kryssingspunkt

- *Trafikkreglene § 19: «Før kryssing utenfor gangfelt skal gående forvisse seg om at det ikke volder fare eller unødig hindrer eller forstyrrer annen trafikanter»*

- Her har gående en plikt til å se seg for, i motsetning til ved gangfelt.
- Fotgjenger har vikeplikt
- Fotgjenger blir mer oppmerksom
- Forutsetter at ulykkesrisikoen ikke forverres
 - Forsterket belysning
 - Trafikkø
 - Sikt
 - Anbefales ikke der fartsnivå oversiger 65 km/t
- Reduserer risiko ved kryssing der det er behov, uten å hindre biltrafikken
- Kan benyttes der gangfelt ikke er anbefalt

Tilrettelagt kryssingspunkt

N300

GJELDENE FRA 01.06.2023

- 808.171 «Bakketopp» (kun i forbindelse med uoversiktlig bakketopp på 1-felts veg).
- 808.172 «Flom»/«Flaum»
- 808.173 «Gårdstun»/«Gardstun»
- 808.174 «Grusveg»
- 808.175 «Dype spor»/«Djupe spor»
- 808.176 «Avkjørsel/Avkøysle»
- 808.177 «Utrykning»/«Utrykking»
- 808.178 «Ulykkesstrekning»
- 808.179 «Vegbom»
- 808.180 «Møtende biler midt i vegen»
- 808.181 «Løp pågå»
- 808.182 «Sykkelritt pågå»
- 808.183 «Arrangement»
- 808.185 «Kryssende hundespann»
- 808.186 «Kryssende snøscooter»
- 808.187 «Belysning mangler»
- 808.188 «Rekkverk mangler»

Vestfold
FYLKESKOMMUNE

Dett var dett....

Glenn.Lauritsen@vestfoldfylke.no

vestfoldfylke.no

